

AKATALPA

Ocak 2024 - Sayı 289

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Hüseyin Avni DEDE

Cem UZUNGÜNEŞ

İKİ AYKIRI ÜÇLÜK

I

Suna
Alıştım
İhlamların kokusuna

II

Dayım
Öldüğün günden beri
Sokaklardayım

Ali Asker BARUT

BİN MAHZUNİ

Yücel Kayıran'a

“Halk değişmedi“ Yücel
Yine fakir yine yoksul
Tek göz damın altında
Gök bile küs kendisine

“Halk değişmedi“ Yücel
Köşelerde susuyor, utanıyor
Ekmek evde hâlâ en yüce
Öpüp koyuyor alınına
Yukarda Allah incinmesin diye

“Halk değişmedi“ Yücel
Dünya nasıl gidiyor zorumuza
Sana yemin ederim
O büyük çilelerimiz
Ve kutsal kitabımız adına
İçimizdeki çılgınlığı çağırmaya
Bir Mahzuni değil
Bin Mahzuni gelir gider

MEDUSA

Gözleri açık ölü bir yüz görmüştüm;
sonsuz bir şimdiye bakıyordu.

Yılanlar saçlı Medusa bu şimdiki zaman:
diri insan gözleri onun gözlerine bakamaz.

Heykeller bakmış bak taş olmuş
sonsuz bir şimdiye bakan heykeller.

Diri insan gözlerinde şimdiki zaman yoktur.
Uzak - yakın geçmişe sönük

yakın - uzak geleceğe ışıltılı bakarak
dalarız gideriz sonsuz şimdikle

göz göze gelmemek için
taş olmamak için.

Ölünün gözkapaklarını kapatırız;
o sonsuz bakışa katlanamayız.

Flu astigmat miyop hipermetrop
bakarız biz diriler bu hep giden

ama hep burada olan şimdiye.
Kulak kesilsek bu ölümlü tanrıçanın

(şimdiki zamanın) saçlarından
yılan tıslamaları çalınır kulağımıza.

3 Aralık 2023, İzmir

Döndü Açıköz, Gülçin Yağmur Akbulut, Hüseyin Alemdar, Necati Albayrak, Sevda Altinkaya, Samet Altıntaş, Serap Aslı Araklı, Hicran Aslan, Cansu Aydın, Süreyya Ş. Aydınhan, Ali Asker Barut, Mert Bayram, Tahir Musa Ceylan, Cemile Çakır, Hasan Çelikkol, Yener Çetin, Fuat Çiftçi, Filiz Kalkışım Çolak, Ramis Dara, Hüseyin Avni Dede, Ahmet Şerif Doğan, Fatoş Durmaz, Öztekin Düzgün, Tuğrul Ediz, Hasan Efe, Orhan Emre, Ersan Kaan Erçelik, Köksal Erdenoğlu, Barış Erdoğan, Osman Serhat Erkekli, Emre Erol, Cihan Ezer, Uluay Koçak Güvener, Nihan Işıker, Gülsüm Işıldar, Ayşe Şafak Kanca, Erkan Kara, Mahir Karayazı, Peria Kayra, İlhan Kemal, İlker Kısa, Ekin Köklü, Hasan Hüseyin Özbunar, Seher Özkök, Mehmet Rayman, Can Taşan, Umut Temür, İbrahim Tığ, Ertuğrul Tiryaki, Zeynep N. Tiryaki, Yeprem Türk, Cem Uzungüneş, Hasan Ünal, Hasan Varol, Ahmet Yılmaz.

YENİ BİR GÖRME BİÇİMİ VE ŞİİR

Cansu AYDIN

I. ve II. Dünya savaşları insanlığın iki büyük kâbusuydu ve reel dünyada yaşanan kâbuslardı. Japonya'nın Hiroşima şehrine sistematik biçimde atom bombası atılmasını zihninizde canlandırın. Sıcaklık saniyeler içinde 10.000 santigrat dereceye yükseldi (1). Talihsiz şehir, kutsal kitaplarda betimlenen cehennemden çok daha korkuncunu bir anda yaşadı.

Amerika'nın keşfini konu edinen, İspanya- İngiltere ortak yapımı, 1992 çıkışlı tarih filmi "1492 Cennetin Keşfi"nin sonunda bir alt yazı geçer: "Kimi zaman hayat, hayallerimizde olduğundan çok daha hayalperesttir." Üzücüdür ki Hiroşima katliamı da kutsal kitaplarda anlatılanlardan çok daha dehşet vericiydi. Peki insanlık bu cehennemi kâbuslardan uyanabildi mi? Yakında 2024 yılına gireceğiz, 21. yüzyılın ilk çeyreği bitmek üzere. Ne var ki postmodern zamanlarda da korkunç bir kâbus devam ediyor: Dünya nüfusunun büyük bir bölümü çok mutsuz; öyle ki acılar içinde kıvrıyor. Yeni insanın da kendisiyle ve doğayla kurduğu ilişki sorunlu. Gelir dağılımı âdil biçimde yapılmıyor. Kadınlara ve çocuklara şiddet uygulanıyor. Soykırımlar yapılıyor. Ayrıca büyük bir çevresel kriz söz konusu. Karbon emisyonu ve aşırı plastik kullanımıyla yeni bir felakete sürükleniyoruz. Bu kâbustan uyanıp da hakikati fark edemiyoruz; çünkü kendimize ve evrene bakışımızda bir sorun var. Bu sorunu XVIII. yüzyılda yaşamış bir Türk şairi önsözleriyle fark etmiş ve şöyle yazmıştır:

"Hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen
Merdûm-i dîde-i ekvân olan âdemsin sen."

(Zâtına hoşça bak ki sen âlemin özetisin. Kâinatın göz bebeği olan insansın.) (2)

Osmanlı Türkçesinin yetkin biçimde estetize edilmiş haliyle kaleme alınmış bu mükemmel dizelerin sahibi Şeyh Gâlip (1757-1799). Onun yaşadığı dönem, dünyada modernleşmenin gerçekleştiği yıllar. Bu dönemde özellikle doğa bilimleri alanında çok önemli gelişmeler yaşanıyor ve bu gelişmelerin etkisiyle mekanik insan ve evren düşüncesi yaygınlaşıyor. Şairin yaşadığı şehir İstanbul'da da modernleşmenin etkilerini görmek mümkün. Örneğin, silahlar artık çok daha yıkıcı etkilere sahip. Gâlip de kendisiyle aynı dönemde yaşayan Fransız Düşünür Jean Jacques Rousseau (1712-1778) gibi dünyanın gidişatından endişe ediyor ve insanlığa unuttuğu bir şeyleri hatırlatıyor: "Âlemin özü" yani evrensel ağın bir parçası olan insan ne kendisine ne de doğaya karşı sorumsuzca davranmalıdır. Farkında değiliz ama her birimiz bireyler olarak biricimiz ve yaşadığımız doğa çok değerli. Şair de bizlere "Hoşça bak zâtına..." diyerek yeni bir görme biçimi geliştirmemiz gerektiğini vurguluyor. Kendimize ve doğaya sevgiyle ve saygıyla yaklaşmamız gerektiğini haykırıyor. Ancak böyle bir bilinçle yaşadığımız dünya cennet durumuna gelecektir. Karl Marx'ın dikkat çektiği gibi düşünürler çağlar boyu dünyayı yorumladılar (3). Kimi zaman da yapıtlarında ütopyik cennetler betimlediler. Ya da dinlerin insanlara vaat ettiği cenneti düşünün... Ama önemli olan öncelikle bu dünyayı cennete dönüştürmek. Kâbusu tatlı bir rüyaya çevirmek bizim elimizde.

Sonuç olarak Gâlip'in bu dizeleri yeni bir görme biçiminin anahtarı; üst bilince açılan bir kapı konumunda. Dünyanın bu şairden öğreneceği çok şey varken onun divanının günümüz Türkçesine bile çevrilmemiş olması çok üzücü. Üniversitelerde Gâlip'in divanını günümüz Türkçesine çevirmek için ekip çalışmaları yapılabilir. Böylece onu anlama ve şiirlerini →

Serap Aslı ARAKLI

GİZ ÇÖLÜ

*onarılmadan okundu ki cümle kitaplar
hayatın defterinde hâlâ hükmünü sürdürüyor
rengi atmış şafakları tarihe teyelleyen
elden düşme yanılığalar**

Veronica seni aradım Venedik'in aşk yumağında
can ve çan sesleri San Marco meydanında şimdi
nefesi nefsi düz bir şehri haroşa anlattım
tanrılar kadar sende ölüm yaşar mı diyenlere
kârım çok bilenlerin dehlizinde yaşamaktı diyeceğim

anladım, yarı ömrüm ahlar köprüsünde ağlamaklı geçecek
ben de mahkûmum bu yaşamak cehenneminde
hem en baştan nehir manzarası hem kanal bulmacası
yüzüme doğru uzansam kanatıyor çizgilerimi tımağım
eğil de bak benim yerime Rialto köprüsünün

bildim ve anladım dünya kız yanımı camla kesmekte
nehre daldı bir çocuk yüreğindeki deprem çatlağı sesiyle
zaman giysisini kazır da altından vakti kusar sessizce
düklerin sarayını sarmış sular bir tacir kana susamış
ömrün yarılanma süresi kısa kalbim hep çocuk

sakalların günaha altın vurur gibi mühürlenmiş
Veronica ölmek isterse gelsin ölsün o vakit--
vaktidir!

(*) Murathan Mungan

Madenler, Kasım 2023

yaşatma yolunda çok büyük bir adım atılmış olur. Eğer onun divanı günümüz Türkçesine çevrilecek olursa şiirlerini herkes okuyabilir. Madem şiir, üst bilince açılan bir kapıdır, o kapının herkese açık olması gerekir. Kitlelere yüksek diye tabir edilen bu sanattan feyz almaları için olanaklar verilmelidir ki onlar da kendilerini hiçbir zaman bu sanata yabancı hissetmesin. Çünkü bireylerin sadece yemek, içmek ve barınmak gereksinimleri değil sanat yapıtlarıyla etkileşim halinde olmak gibi birtakım üst gereksinimleri de vardır ve çağdaş sanatın yeniliklerine olduğu gibi geçmişin derin kültürel birikimine de kendilerini kapatmamaları gerekir.

NOTLAR

1. Yönetmen Alain Resnais'in ünlü filmi "Hiroşima Mon Amour" (Hiroşima Sevgilim, 1959) filminde dikkat çekilen acı gerçeklerden biri.
2. Günümüz Türkçesine çeviren: Yrd. Doç. Dr. M. Muhsin Kalkışım, bkz. Yrd. Doç. Dr. M. Muhsin Kalkışım, "Şeyh Gâlib'in Bir Terci-i Bendini Şerh Denemesi", *Akademik Bakış*, Yaz 1997, sayı 2, s. 56.
3. "Feuerbach Üzerine Tezler", *Vikipedi Özgür Ansiklopedi*, https://tr.wikipedia.org/wiki/Feuerbach_%C3%9Czerine_Tezler, 01.12.2023.

Sevda ALTINKAYA

KÖRSULAR

Dudağımda hep aynı şarkıyı söylemekten
Hep aynı yerden uçurum
Sürüklenen kelimelerin götürdüğü deniz
Susamaktan başka bir dil bilmiyor

Açıp bakıyorum kalbimin evreninde
Dolaşan ve kaybolan binlerce yıldız
Sonsuz bir dilek göğün tuttuğu
Ulaşmak, kalbinin evreninden daha uzağa

Hep aynı yerden binlerce uçurum
Düşmediğine pişman kelimeler ve yarım yaz
Yarım ay ve yarım yaya takılan yarım saat
Sanırım ki bin yıldır orada bir düşüş aramaktayız

Kulağımda hep aynı şarkıyı duymaktan
Hep aynı yerden akan körsular
Aşınan kelimelerin sürüklediği kara delik
Dudağımda şarkısız bir uçurumla büyüyor

Tahir Musa CEYLAN

İSKENDER'İN DÜĞÜMÜ

Geceleri boş sokakta köpek gibi kendini azarlar azdırırda
karanlık sular gibi bakan gözleri herkes gibi iki tane
başka etlerle besili, sanki avını köpek dişiyle
yakalayan gök kurdu ya da eti yenmez yarasa
kısmet kapatan kahkahayla dinmeyen acısı dönüp
boğazından yüreğine doğrulttuğu silah, onunla kendine
ne pusular kurmuş, doğmadan tanışan ruhlarınız biz
benzeriz kendini kucaklayan ölüm öncesi yalnızlıklara
dayandığımız yer kadim karin, uzandığımız zaman değer
devesi tellal olan devrin de ötesi kalu belalara

Ona sarılmak Uranüs'te buzul devri yaşamak gibi
kendini ısıtmak için köpekçe iki yüzer, kanla sıcak bir posta
girerdi
kendi ısınırken derisinden çıplak köpekler üşür, dokuz can
enikten
ateş söndüren semendere, yüzdüğü yaktığı canlara üzüldü
tırnağından sızısı, kirpiğinden acısı çıkıp gitmezdi
üzüntüsü, tanrının ona attığı İskender'ini bekleyen
düğümdü

Karaydı ve renginden emindi
altında karanlık karası kaide, o kaide yapmış onu öyle
lüle lüle
üveze konan, bir ruhu olan taçlı paçalı güvercin kadar güzel
onu bembeyaz bulut asardı ancak, dağ değil, bakar mısın
tuhafliğa
tanrı işini buluta vermiş, şimdi boyuyor kendini karanlığın
da karanlığına

Cemile ÇAKIR

ZAVALLI BÖCEK VE BEN...

Göğün mazgalından aşağı uzanan o el
uzatır bana evrenin karmakarışık yazılmış mektubunu.
Ben, dünya hapishanesinin tutsağı, okumayı denerim de
yanar kâğıdı tutan parmaklarım.

Neye, kime tutsak olduğunu bilmeyen
ve kendini özgür sanan zavallı bir böcek
çamurlar içinde debelenmede.
Mektup mu, evren mi, o da ne?
Yağmur altında ıslak, zavallı bir köpek
ne anlar bulutun kâğıdına yazılmış satırlardan,
ne anlar çam ağacının dökülen iğne yapraklarından.

Karadelikler büyür genişlerken evren.
Zavallı böcek, yağmurda ıslanmış köpek
ve ben...

10 Aralık 2023

Süreyya Ş. AYDINHAN

KIRLARIN SENFONİSİ

ayrıldım ırmağın kuruyan kolundan
belginleşmeyen adımlarla indim
mint yeşili giyinmiş saklı vadiye

burada kal! diyerek bıraktı beni flora
ikiletmedim emrini orada durdum

kıpırdattı ellerimi meltem durduk yerde
nazikçe yönettim kırların senfonisini
içimde dans ediyordu çiçekten çengiler

yüksek perdeden söylüyordu
'insanlaşma' aryasını tenor kuşum
seyirciydi yeryüzünün efendisi ağaçlar

müziğin ritmine dağıttım saçlarımı
düşbozan olmak istemediğimden
açılmadı doğuştan kapalı gözlerim

işte buydu benim küçük dünyam
yusufcuğumun kanadında
d ö n ü y o r d u

Nihan IŞIKER

BULACAĞIM SENİ

Bir bahçe düşünüyorum
Çilek kokusunun yayıldığı o mevsimi
Olmasan da sen
Dolaşmasan da içinde
Toplayacağım gülüşlerini

RAYMAN, ATLARIN ÖRKÜNÜ NİYE SÖKTÜ?

Hasan EFE

ÇEKİMSİZ ÇEKİNCELER

*bana göre bu gelinlik
çekimsiz çekinceler
yol boyu gidenlerin üstünde
sessiz sessiz çöken sis dalgası
için için yaklaşıyor ölümler
kuşumuz çekimsiz çekinceler*

*daha çok gökleri dinler
yerin aksanı sessizlikler
öyle dikili durma karşında
bir adım daha yaklaş arşına
kirpiğine gelen damlaları say
düşlerimizden aşağısı
çekimsiz çekince*

*sonsuz değişimler
toprağından ayrı düşündüğün cevher
yıl boyu içimizi parlatan mercek altı günler
kulağımı dayadım ağaçların sabahı
güz kapısında bekliyor uğultumuz
her şey susar ölüm gelince*

*iki yolcudan biri
şu gördüğün dikli taşın görüncesi
bir evden bir eve taşındı yazımız
yandan esen gözleri kapalı fırtına
evlerin yapısını bozuyor
çekimsiz çekincelerin gürültüsü
onun bunun çapıyla genişlemez
çayır ışığı nalımız mühümüz
ben söktüm atların örkünü
dün gece*

Mehmet Rayman

Kendi rayında ilerleyen Rayman, arada makas değiştiren mi? diye düşünsem de o, şiirde biçimini oluşturmuş bir şair. Her ne kadar kişilik olarak sessiz ve geride dursa da şiirleri ondan daha da ileride. Yukarıdaki şiiri daha önce okumuştum. Ayrıca şiiri açabilmek için “*Su Kuşu'nun Dediği*” kitabından dört kez okudum.

Ara okumalar hariç. Şiir ile ilgili **iç okuma** ve **açılımlarda**, *ara odalarda bir ağıt yakalıyor* etkisi öne çıkarken, birden *kızgınlık ve çaresizlik seziliyor*. Bu *duygu durum değişimleri* okurda farklı çağrışımlar uyandırıyor.

Üçüncü bölümün şu son dizesiyle *yüzeysel yapıda* yer alan “her şey susar ölüm gelince”, dizesi *yitiş ve umarsızlığın* dışa yansımaları olarak düşünülebilir. Burada ölüm öne çıkınca son bölümde bu kaybın nedenleri ve nasılları sezdirilir.

Son bölümdeki, “evlerin yapısını bozuyor” dizesi bana şu Uşak halk deyişini anımsatır,

*“Hezen ölüm hezen ölüm
Evden eve gezen ölüm
Her düzeni bozan ölüm”*

Okumalarda şiirde algı boyutları ve zihin işleyişlerinin frekans etkisi farklı olduğu için şiiri bütün olarak koydum. Okur metne tekrar bakar diye.

Şiir başlığındaki sessel örtüşme ve ince seslilerin (e,i) başatlığı sessizleri de (ç,k,m,s,z,ç,k,n,c,l,r) öne itiyor. Sessizlerin sürekliliği de bunda etkili. Başlıkta sesteki gücün öne çıkması sözcüklerdeki (çekimsiz-çekinceler) anlamı **olumlamıyor**.

Başlığın (Çekimsiz Çekinceler) ilk bölümde iki, ikinci bölümde bir ve son bölümde bir kez yinelenmesi okumalarda imgeyi bir yönde tutuyor.

Peki tersi olsaydı, yani başlık bölümler içinde verilmeseydi çağrışım daha da çoğalabilir miydi?

Okumada algı, farklı yöne kayabilir miydi?

Yanıtı okurlara bırakalım.

Günlük dilde **çekimsiz** genellikle, *etkisi olmayan, albenisiz* olarak düşünülse de, dilbilimde *etkili fiilleri* farklı yönlerde daraltarak onları eylemsi yapan sözcükler olarak kullanılır. Bir başka deyişle fiili güçten indirir diye düşünülebilir. Örneğin, “Adam yorulunca çayını **içiyor** ve dinleniyor.” Aynı cümleyi fiilimsi yapalım, “Adam yorulunca çayını **içip** dinleniyor.” İlk cümledeki **iç-**iyor, fiil; ikinci cümledeki **iç-**ip, fiilimsi. Cümledeki etki yani eylem gücü azalıyor. Yani **çekimsizleşiyor**. Oysa dilbilimdeki bu tersinleme öyküsel şiirde teknik olarak değil de iç anlam evrilmesi şeklinde düşünülebilir.

Şairin bunu hangi anlamda kullandığının önemi yok, iş okura düşüyor. Biz onu kendi birikimimize göre çağrıştırırız.

Çekince ise ilk ve son okumalarda farklı çağrışım verir. Metin bütünlüğünde bakılmasaydı, *herhangi bir konuda geleceği düşünerek çekinmeyi gerektiren, sebep ya da durum* olarak algılanabilirdi.

Oysa şiir ana izleğinde bir hüznün, acı ve ölümün olduğunu sezince çağrışım değişiyor. Yani, *ölüm ya da ölüme yakın büyük acı olasılığı taşıyan, çekinmeyi gerektiren durum ya da neden*, algısı ortaya çıkıyor.

Şiir bir **başlama** ve **son** arasında çok ileri gitmeyip kendi içinde **kaos** oluşturan bir bütünlük veriyor.

Başlama, **gelinlik**; son, **ölüm** ve sonun bağlanması (gözlemci- şair- anlatıcı,) **ben**. Sonun bağlanmasını oluşturan “*ben söktüm atların örkünü*” (*vurgu bana ait*) dizesi “dün gece” son dizesiyle kurguyu çözüme götürüyor.

Şiirde öne çıkan iki belirgin özne var. İlki **gelin**, “*bana göre bu gelinlik*” ; dizesindeki giysi ile şiirdeki kurgusal öyküye geçiş yapıp, “dün gece” son dizesiyle çözüme götürüyor. Dün yaşanan törenin acısı daha geçmedi. Yas süreci devam ediyor.

Biz şiirde bir genç kızın ölümünü, bunun nedenlerini sezsek de **olgunun** geri planda kaldığını çağrışımlarla çıkarabiliriz.

Olgu neden geride? sorusu yanıt bekleyen başka düşünceleri oluşturur okurda. Bu da şiirde çağrışım açılımları için iyi bir yoldur. Şair bunu açıkça vermez. Okurun da şiire dahil edilmesi için bir yöntem izler. Böylece şu sorular zihnini işlevselliğiyle şiirde başka yollar aramamızı sağlar.

“şu gördüğün **dikli** taşın görüncesi” (*vurgu bana ait*)

Son bölümün ikinci dizesindeki üçüncü sözcük “**dikli**” yanlış dizilmediyse şiir bütünlüğündeki algıyı başka boyutlara çeker. Sözcük (fiil), **dik** eylem kökü, **-li** yapım eki olarak sıfatlaşıyor. Yani taşın niteliyor.

Okur bunu başka bir anlam yüklemek isterse; **dik; aksi, ters, kurallara aykırı...** (dik kafalı, vb) anlamlarda kullanabilir. Bu durumda, “Aksi bir gelinin ya da kızın” davranışlarından kaynaklanan bir olgu söz konusu olabilir.

Eğer sözcük, dikili (dik-i-li) anlamındaysa az önce varsaydığımız durum olası görünmemekte. Biz her iki olasılığı da göz önünde bulundurarak sorularımıza geçelim.

Bu bir kadın cinayeti mi? Töre ölü mü? Bilerek ölüme yönlendirme mi? Bir namus sorunu mu? Kız çocuk evliliği mi? Kuma mı? ...

Benzeri birçok soru *olgunun nedeni* olabilir.

Şiirde ikinci özne kadın, **görüncesi**, “*iki yolcudan biri / şu gördüğün dikli taşın görüncesi*”. Diğerleri topluluk, **gidenler**, cinsiyet verilmemiş; “*yol boyu gidenlerin üstüne*”. →

GÖZLERİMİ KAPADIM

Gözümü kapadım zamana
Gelmeyen saatler bekledim
Bitmeyen vaatler ellerimde
Ağaç eğildi gözlerini gördü de
Su inandı gerçekliğime
Sokaklara çıktım da aradım hayatı
Sokaklar ve her evin saçak altı
Saklandı aşka inandığım yere

Dağlar dedim dağlar benimdir
Yamaçlarında ateş yaktığım kibirsin sen
Kanununa inandığım tutku
Arzunun dansıyım bakışında

Tırmanılmamış bir gelecek bıraktım bak avuçlarına
Ova dedim ve dinlendim
Dizleri rüyanın sığınaktı yarama

Evet gözümü kapadım zamana
Sek sek oynadım mahalle aralarında
Seyyar satıcıların sesi oldum sana her çığlığında
Taş topladım, ot baktım
Çiçek oldum yalnızlığımıza

Bekleyiştir öteki adı ömrün dedim
Yandım ateşinde dünya oldum da soğudum
Magmamı aradım bakış aralarında

Şimdi gözlerimi kapadım da zamana
Kar yağdı tüm unuttuklarıma
Yalnızım, yalnızsın, yalnızlar
Bilmiyorsun
Göğü katlıyorum bundan koyuyorum sensiz bir kenara.

Gidenlerin kimler olduğu belirsiz. Şair ya da gözlemci bir taraf olarak dışarıdan bakan **ben** olduğu için bu kurgusal akış içinde nesnel olamıyor. Bu duygu yoğunluğunu belki empati belki de toplumsal acının paylaşımcısı olarak da algılayabiliriz.

Şiirde *başlama ve son arasında geçen kaotik zaman* şairin (gözlemci / anlatıcının) iç ve dış dünyasındaki acılarıdır. Aslında bu, *yitirilen özneye yakındır* (ağıt).

Acı, son dizede öfke patlaması olarak belirir. Buna **etkisiz-sessiz öfke** de diyebiliriz. “ben söktüm atların örkünü / dün gece” der ve alandan ayrılır.

Sonra?

Sonrası “çekimsiz çekinceler”.

Kaynak:
Mehmet Rayman, *Su Kuşu'nun Dediği*, 1. Bas. Klaros Yayınları,
Ekim 2022 Ankara

Karşıyaka, Aralık 2023

Ramis DARA

Üstünüzü bürürken sonbahar gazelleri
Selam olsun dünyaya Nedim'in gazelleri
*

Eve tutsaksın diye düşer sanma kıratın
Yeter ki bin sırtına yolu bilir kır atın
*

Dal doğanın içine, toza toprağa belen
Sana geçit verecek dağ sırtlarında belen
*

Dağda yürürken güneş-gölge dengesi asıl
Yorulunca da yan gel, bir uzun hava asıl
*

Kendin olmaya çalış, rüzgârın sırtından in
Şol dağın sarp ucunda kazı kendine bir in
*

Onca yıl gurbettesin, dolaştın yazı yaban
Unutmamışlar seni çapan, tırmığın, yaban
*

Kambur kambur üstüne dolmuşsun taşıyorsun
Yüzyılların yükünü sırtında taşıyorsun
*

Gözlere su yürüyor, kalk asmaları buda
Güzel bir hasat için gerekli bir iş bu da
*

Atla eşekle yaya, geçtiğin eski yollar
Sana hâlâ hasretle saklı mektuplar yollar
*

Dağlar çiçeklendi mi, dereeler hazla çağlar
Bu sularda canlanır, geçmiş-gelecek çağlar
*

Güç bela ya da rahat, verilince son soluk
Geriye bir fotoğraf kalır kalırsa soluk
*

Dik durun, kavi durun, bir cisme yaslanmayın
Sevdikleriniz gider, ağlayın yaslanmayın
*

Şu kalımsız âlemde hatır çiğnenmemeli
Hak edilmeyen lokma zinhar çiğnenmemeli
*

Bazen bir haber alır, kırılır kanadınız
Sanırsınız bir ömür zaten hep kanadınız
*

Buluşamadan geçtik, yaşadık sersem sersem
Son bir ümit olur mu, ömrü öntüne sersem
*

Dünya gözüyle görmek saltanattır bilene
Öldüyseniz özlemden, ah bilene bilene
*

Ana kucaklarında, bir - bir buçuk karıştık
Uzadık göğe erdik, düştük yere karıştık
*

Bir rüya başlar gibi mi, uykuya dalar gibi mi
Acaba nasıl giderim, ısrırgan dalar gibi mi
*

Ortam tecimenlerin, gereksiz gider olduk
Yunus Emre şevkiyle, dünyadan gider olduk

Barış ERDOĞAN

Bir yalınlıktaki ayrıntıyı, görenlerle paylaşmalı.

Yalınlık kadar alımlı başka bir şey düşünemiyorum. Sanki bir kâğıdın ön yüzünü kazıya kazıya arka yüzüne erişmek.

Yalınlıktaki derinliği keşfettim.

Sait Faik adını duydum mu saygıdan ayağa kalkar, geçmesini beklerim. Elbette onun döneminde yaşamasam da ruhu ruhumla aynı şehirde buluştu. O denli yalın yazar ki, “Tanrı’m, bu adam nasıl ulaştı bu yalınlığa?” demişliğim çok olmuştur. Elbette, “Medar-ı Maişet” adlı bir romanı olsa da günümüz okuruna kök söktürür. Medar dediği, idare eden; maişet ise maaş’la akraba, “geçim aracı” demek. Onun geçim sıkıntısı pek olmadı, olsun. Bunu bildiklerinden midir, nedir, dönemin mahkemeleri canımı yakmış: “*Medar-ı Maişet isimli bir hikâyeye kitabı çıkarmıştım. Hayatı toz pembe görmüyorum diye mahkemeye verildim. Üç beş kuruş kazanalım derken iki bin lira mahkeme parası ödedim, üzüntüsü de caba.*” Elbette sözün didik didik edilecek bölümleri var. Medar-ı Maişet dediği “geçim kaynağı” motorunun vergisi dışında fazladan bir “üzüntü” ekleniyor ki eskiler “caba, cabası” derlerdi. Aslı Osmanlı döneminde arâzisi olmayan evli erkeklerden alınan bir vergi türüydü. “Caba akçası” diyelim de tarih yalamış olanlar tebessüm etsin. Ben onun bütün sıkıntılarını unutup, “*İstanbul’da tifus, memlekette zelzele, dışarıda harp ben sana aşığım.*” sözlerini size hediye edeyim.

Yalınlaşmak nelerden kurtulunması gerektiğini bilmektir.

Beni basit çiz, herkes tanısin. Basit yaz, herkes okusun. Basit oku, herkes dinlesin. Basit ve herkes. Bunlardan biri fazla. Sadece ve sadece basit. Herkes kadar ürkütücü, içi boş başka bir sözcük yok. Süslersen süse boğulurum. Alnıma çelenk dolama. Yüz hatlarının derinliğini zamana bırak. Büyük denizlerin, göllerin, nehirlerin bilinmesi basitliğinden. Bir orman çalılarında, bir göl balçığından bin yılda kurtulur. Büyük denizlerin hiç bulanmaması onlara deryalık payesi verilmesindedir. Kaynadıkça köpüğümü al! Kurtar beni bana ait olmayandan. Mumun yanmasını sağlayan sadece ipi. Ağacı ayakta tutan sadece özü. İnsanı ise sözü. Az ve öz. Çiçekten kırılan bir ağaç beni korkutur, yaprak bolluğuna yakalanan ağaçsa ürkütür.

Basit çiz, demişti, evet, ulaşacağın nokta orası çünkü. Basit yaz, çerçevesi (övgüleri) süslü olsun yazılarının. Basit söyle, duygusallık tek telli bir çalgıdır. Körler için çekeceğin fotoğraf bol ışıklı olsun, sen görmek isteyenlere gölge sat. Dünyanın en güzel uyuyan adamı hep uyumuş, bir gün hiç uyanmamış. Makası sıkı tut, kumaşı ne bol bırak ne de dar. Tene dudak payı bırak. Odaya renk düşür, oturana canlı kılar. Tuzdur yemeğin tadı, ölçüsü bir pinçik.

Her havuz su biriktirdikçe küf tutar.

Yalınlığın giyimde kuşamda olduğunu sanırdım. Sözdemiş, tavırlardaymış. Sandalyeye oturur oturmaz ayağımı sallayan kişi çok kalabalıktır. Vaktinden önce çiçek açan bitki de öyle. Üst üste giyinen, bedenini ısıttığını sanır. Her kolonya dağıtıcısına avucunu açan kirlidir. Sözle ayıklanma alışkanlığımı severim de suyun yerine geçen söz de çabuk kirlenir. Cadde boyunca vitrine bakma alışkanlığından kurtulamayan narsistler azarlanınca alışkanlık deyiverir. Suratsız yüzlerin kendilerine kızmaları gerekirken aynalarından aç almalarını aklım almaz. Değiştir kendini. →

EYLÜL

incittiğin eski evlerin penceresinden
gecenin terli omuzlarına akıyor aşk
içimden eksiliyorum, adımız çıkacak
üstünde kol geziyor tenin, leyla!
ıslak dudaklar iyi gelir, ibrişim yaralarına

bırak, kendine benzesin yüzün
uzan öp gökyüzünü süslensin odam
rana ve rayiha ilk öpüş şek* biraz da
beni doğ
eylüle yama ayetleri

*kuşku, sanı, şüphe

Dört mevsim kıyafet değiştirmeyi biliyorsun. Kravatımı bile farklı uzunluklarda bağladım ki gömleğime diklenip durmasın. Montaigne’in, “*Platon cevizlerle oynayan bir çocuğu azarladı. Çocuk, ‘Çok önemsiz bir şey için azarlıyorsun beni.’ diye karşılık verdi. ‘Alışkanlık önemsiz bir şey değildir.’ dedi Platon.*” sözünü hep belleğimin bir köşesinde saklarım.

Bahar çiçeğe boğar. Sen tek gül kokla.

Aslında çok yorgunum. Vitrinde unutulmuş bir gömlek, ipten unutulmuş bir çamaşır, bellekten kayıp bir sözcük ne ise oyum. Oysa yalınlaştıkça insan ruhunun bedeninden daha ağır hale geleceğini biliyordum. Unuttuklarım olsa da durmadan bir şeyler yığdım içime. Yalınlaşamadım. Neden izin verdim hayatın içime döktüğü çöpe? Cam kırıkları, kâğıt parçaları, kullanılmamış eşyalar... Bunların hiçbiri bana zenginlik katmamıştı. Tıka basa doldurdum hatır için, gönül için. Sadece bir adla baş başa kalmış bir bellek neyime yetmezdi? Gövdemde yeşeren tek dal baharı görmemi sağlamaz mıydı?

Kalın çizgilerden korkarım. Er geç inceltirler diye.

“Pencerelerinizdeki çizgileri azaltmayı düşünüyor musunuz?” demişlerdi. Ben de biliyorum azaltılması gerektiğini ama hangisini kaldıracığıma karar verememiştim. Çizgileri azaltmakla bir çizginin gerekli olup olmadığına insan hemen erişemiyor. Tuğla kalınlığındaki romandan çıkaracak sözcük bulamazken küçürek öyküyü budadıkça budayabilirsiniz. Ünlü ressama sormuşlar: Üstat, yalınlık sizce nedir? O da, “Çizgi kullanmamak.” deyivermiş. Ey şair, şiirin bir kuyu olabilir. Kuyunun ağzının genişliği beni cezbetmez, kuyunun derinliği cezbeder beni.

Yalınlık, uzun süren bir zanaatkârlık.

“Çok şey anlatıyorsun, çok şey yığıyorsun önümüze, güzellik sadeliktir.” diyorlar. Bu sadeliğin anlamı karmaşıklıktan uzaklaşmaksa kabul. Ama ben derenin akışına bir suyun akışı olarak bakmam. Hangi çiçeği okşadı, hangi toprağın kuruluğuna çare oldu, hangi ağacın köklerini temizledi, ben buna bakarım. Yazan insan da akan sudan farksızdır; hayatın içinde akarken ruhunu temizleyerek yol alır. Dereyi görmeyenin suya bakışı sadelik, ömrü çaylarda çimmekle geçeninki derinlik. Her gün bir ayrıntımı kaleme alıyorum. Bu mükemmel olduğum anlamına gelmiyor. Sadeleşmiyorum.

GÜZELSİN

II.

Güzelsin
Kar yağmış gibi beyaz
Ayak izlerini bırakan bir çocuk gibi üzerinde
Bulutların üzerinde akşamın yıldızlarını toplar gibi
Yıldızlar gözlerinden mi başladı dünyaya
Göğü geçen taş çünkü yıldız dediğin acıyla karanlığa
fırlatılmış
Sen tüm bu karanlığın ortasında bir ışık gibi bilge ve
güzelsin
Güzelsin
Kasım yaprağı gibi koyu
Kırmızı senden mi başladı dünyaya
Gül, ateş ve güneşin inişi suya
Sabuna dokundu insan, dokunmadı insana
Savaşa, korkuya, nefrete bulanmamış
Devletlerin öldürmediği çocuklar gibi güzelsin
tüm bunların ortasında
İyi ki sensin
İyi ki güzelsin
Yağmur gibi
Ama kimse yürümüyor artık yağmurda
O da yağmıyor zaten sen gülümseyince yağın yıldızlar gibi
Bulutlar ellerinden mi başladı
Beyaz ve narin
Sen, Tanrının birinci günü mesaisi
İnsandan vazgeçmeyişi gibi
Güzelsin
Güzelsin
Akşamüstü evine dönen insanlar
Marketten az az sebze alan biri
Boyu aşan lahanalarla
Rengârenk meyvelerle dolu tezgâhlar
Köpeklerin rahat vermediği kâğıt toplayıcıları
Metroya giden kalabalıklar
Arabalara yol açarken kesilememiş yol ortasında bir çınar
gibi
Güzelsin
Ve zor bu dünya Pelin
ve kötülük bir orman yangını
Sen Pelin o yanmış ormanda toprakta yeşermiş tomurcuk
gibi
Küllerin arasında umut gibi
Yağmur gibi güzelsin...
Dalında uyuyan bir kuş gibi
Büyümemenin güzelliğini bilmeyen çocuk gibi
Çocuklar ki gülüşünde yanağındaki ince gamze
Bakışın kumsala yavaşça dokunan deniz
Deniz gibi güzelsin
Deniz gibisin tutmuşsun hürlüğün elini
Hürlük gibi güzelsin
...
Güzelsin
Farsça bir şiir dinlemek gibi
Ki Farsça bilseydim bu beyitle Fuzuli olurdu sen için, gül
için →

“Hansı gülzar içre bir gül açılır hüsnün kimi
Hansı gül bergi leb-i la’l-i dür-efşanunca var”
tüm güller yaşama senden başlamış gibi...
Güzelsin
Yapraktaki çiğ, beyaza bürünmüş dal gibi
Kışın nar, yazın kiraz gibi
Güzelsin
Anadolu köyü gibi
Otobüs penceresine sıkıştırılmış, dağın eteğinin deseni gibi
Sarı, turuncu ve güz gibi
Güzelsin
yağmurda yürümenin mutlu ettiği eski günler gibi
Eski günler gibi güzelsin
Yüksek tavanlı evlerde ahşapta attığın adımın gıcırdaması
gibi
Yüksek tavanlı, uzun pencereli evler gibi güzelsin
Ellerini lotustan mı aldın
Parmakların sakuraların seslenişi gibi
...
Güzelsin ama çok
Ruhun yaşam alanı uyku gibi
Sonsuzluğun zuhuru rüya gibi
İki tarafı birbirine nefesimle diktiğim ney’im gibi
Neye eğilen teslim olmuş boynum gibi
Pervaza konmuş kumru gibi
Sen ki bütün kuşların sesi
Bütün çiçekler sende toplanmış gibi
Güzelsin
Şehirde olmayan gökyüzü gibi
Yıldız dediğin denizde sektirilen göğü geçen taş
Sen, kirpiklerin, gece, gibi güzelsin
...
Güzelsin
Gecesindir bir pelerin gibi açarken denize
Suyun kıyıya aheste gelip gitmesi
Sana diyemem belki bu sesi
Ama sen bu ses kadar belki ormandaki yaprakların rüzgâra
kavuşması
Gölün öylece dünyayı beklemesi gibi
Güzelsin...
Durgun suya düşen yaprak gibi
Sessizlik gibi
Sarıdan yeşile dönen güz gibi
Üzüm gibi
İki üzümün birbirine değmesi gibi
Güzelsin
Keman çalan bir kadının parmakları gibi
Caz çalarken viski içmek
Sarı loş bir ışıkta öylece duvarı izlemek gibi
Eşyanın taşıdığı geçmiş gibi
Gelecek gibi, gelecekte umut etmek gibi
...
Güzelsin
Oğlunla dolu kalbin gibi
Kökü seslendiren dal
Kırmızının gülde anlam kazanması
Ateşte can bulması gibi güzelsin
Ateş ki dudaklarının mahlası
Duru bir su ellerin
Ellerin bulutun gitmeyeni sanki
Sesin suyun suya değdiği
Gibi güzelsin

STORYBOARD ŞİİR VE ALEKSİTİMİ TUTUM 'İSA ATAKLARI' - ÇAĞRI TOPSÖKEN

Hicran ASLAN

Çağrı Topsöken'in *İsa Atakları* kitabı Ağustos 2023'te Klaros Yayınları OKB56 Serisinden ikinci baskısını yaptı. Storyboard şiir diye adlandıracağım kitaptaki şiirleri. Kâğıt üzerinde sözcüklerden görsel bir rehber oluşturuyor. Kitap bütünlüğünde bir yönetmenlik denemesine giriyor Çağrı Topsöken. Animatic etkiler, kapanış jestleri, küçük çelmeler... Çünkü şairde önce yitirmek vardır.

Kitaptaki karakter duyuşsal ve bilişsel bozukluk içindeki İsalardır. İsa bir aleksitimi tutumu içinde duyguları algılama ve ayırıştırma konusunda zorlanma durumundadır. En korktuğu şey duygudur. Duyguyla baş edemez bu yüzden duygusuzmuş gibi davranmak daha kolay gelir ona. Dünyaya ait değilmişçesine dışsal bir algıya sahiptir. Empati kurmakta zorlanır.

*Urgan ve derin kesiklerle
Komalarla da olsa
Denedik kalmamayı hayatta
Asla başaramadık, yanıldık
Gizleniyoruz
Doğmamış çocuğun
İntiharında
Bir elmanın hiçbir şeyiyim ben (Elmadaki Yanılgı, s. 8)*

Kendisine biçilen bütün tarihi rollere karşı hareketsizdir. Hareketsizlik onun için bir direnme biçimine dönüşmüştür. Sosyal bağlığını yitirmiş, şimdiki zaman algısı bozuk, sonsuzluk içinde hareketsiz ve dehşetle sevinci karıştıran bir tutum içinde debeleniyor. Hayatla baş etme stili olarak geliştirdiği bir savunma mekanizması bu. Kimi zaman dehşet mi, sevinç mi bilmediği bir tutumla izliyor olanı biteni. İsa sürgün edilmiştir gerçeklikten, her türlü gerçeklik içeri ve dışarı kavramına şüphe içinde yaklaşır. Nihilist vurguları vardır.

*Kalbimde devriliyor inanç
Bir yerden bir yere var oluyorum
Artık tanrısız avuçlarımdaki dua
Arzularım kimsesiz
Dileğimi kaçırın yıldızın peşinde
Göğü örgütlüyorum senin güzelliğinle (Dehşet Ateşi, s. 14)*

İsa'da inancın göstergelerine dönüşen her şey arzunun ve suçun göstergelerine de dönüşmüştür. Boyut romantizmden uzak-rasyonel -se -sa şart kipleriyle ilerliyor. Bir süre sonra hileli svengali destesine dönüşüyor kitap ve hayat. Hangi kartı seçersen seç sonuç değişmiyor. *Hiçlik atmosferi içinde kaygı büyüdüğüne küçülüyoruz. Tıpkı Cézanne'ın tabloları gibi; bütün nesnelere sözcüklerin yoksul bir görünümünü verir* kitapta. Cézanne hangi konuyu tuvaline konu ederse etsin o yoksulluk ıssızlık hissi değişmez, sanki hep aynı tuvali yapar.

*hangi çan ölürlen çıkardığın sesi çıkarır
hangi tanrı seni gerçeğe tanımlar
hangi yaşam senden bağımsız sürer
hangi gül sen yokken armağan (Hangi Su Bu Sonbahar, s. 22)*

Necati ALBAYRAK

ACIYA ALKIŞ TUTMUŞ BİDAYET SONUMUZA UYAKTIR

*"Ölümdür yaşanan tek başına,
Aşk iki kişiliktir."
Ataol Behramoğlu*

bazı tutkuların dokunulmazlığı vardır
diller ucuna gelip de söylenemez sözcükleri
bundandır gerçek aşk hiç kişiliktir

deney*lerle sabittir
her yoklukta bir yeni varlığın temelidir
gizlenir

**seni sözcüklerde denedim aşk
hüznü kamplara böldüm de yüreğimde
yaktığım ateşle bulutlara kazıdım adını
adın gözlerime çekilmiş sisleri dağıtan
serçe kanadına bıraksın istedim yükünü
her sabah uyanışında ışıklı
penceremde bulduğum
acımdan su içer
konukluğu olsun dilediğim
kartal yuvası uzaklığına
taşınmaz sanıp da
yanıldığım adın
-adınla başladım adınla bitecek** adsızlığım-
(sen yine de beni sözcüklerde deneme aşk
kamplara bölüp de harflerimi
yüreğimle yakılan ateşten şiirlere kazıma adımlı)*

nicedir nebati*yim

**** geceler hükümlü gündüzler müdahil
şiirler bunu yazsın kaç dizeye redif olsun şikâyet
şairler buna kansın acıya alkış tutmuş bidayet
sonumuza uyaktır ağırlaştırıyor kollarımız
yıldızsız karanlığından şu her ne varsa güneşinden yoksun
ayın yüzeyinde yarasa kanatlarından kesikler kalplerimizle
benziyor
alınımızdaki çizgiler susuzluğuna toprağın
bakışlarımızda çiçeklerin en solgunu
birinde frezyadır suçsuzluğumuza ortaklığı geçmişte kalmış
diğerinde glayöl yaprakları damla damla kırmızı
kanımız mıdır sökülür ah anemon ah*

Hayvansal bir dikkati var şiirlerdeki sözcüklerin. Sezgisel hareket ediyorlar, sanki el yordamıyla yerleşiyorlar şiirin içine. Sert sessizlerle ilerliyor şiirler, çok lirik bir şeyi bile metalik bir tonla vurguluyor. Sözcüklerde de bir aleksitimi tutumu var. Bu birçok şiir kitabında görmediğimiz bir tutumdur. Sözcükler anlatılamamak üzere örgütlenmiştir sanki. Bir süre sonra çevresindekilerin gürlütüsünden kendi sesini duyamaz hale gelmişlerdir.

AÇTIĞINDA VARGİT ÇİÇEKLERİ

Yazın bittiğine inanmadan daha, birden güz
Bilmiyoruz ne demeliyiz: Özlendiniz? Hoşgeldiniz?
Ya bizi hoş bulmazsa? Ya kaş yıkarak bakarsa?
Baksın. Tereddüt, sevgili, kaçırma gözlerini

Hayal et, deli divane zamanlarda el eleyiz
Hayal et, bekleyişin avlusunda diz dizemiz
Ey yeni gündün yarın umduğumuz yanılığ!

Güz de biter bu gidişle diyemeden daha
Yüzüstü kapaklandığımız ne çok hendek, ne çok
hengâme!
Dökük, yıkık, öylece kalakaldığımız bir berzah ağzında

Güz yurdunun ardı bir kuz dağı, hiç bilinmez mi
Adımlarımızı buz yollara bilesek ki ne olacak
Çadır kurduğumuz konalgaya bahar tez mi inecek
Değil! Bakmışız kış, kışkış desek, kovsak gitmez

Böyledir, hep istediğimizle kalırız göğün altında
Hiçbir dileğimiz gerçekleşmez varlık atlasında
Doru atımız nice dorukları, yokuşları aşar da
Sonunda hep düşmelere ram eder yaşamak bizi

Düşse kalka da yaşarız, sözüümüz yok, yok da
Ve fakat bu kadar da olmaz ki, bu da yapılmaz ki
Hiçbir hazırlığımız yokken koş gel olmuş karakış
Kapıda kar yangınları, birden. Bilinenden bin adım önce

Ne çok özledik, artık gelseniz, diyenimiz olsaydı
Varsaydık sılaya vargit çiçekleri açtığında
Fark etseydik güzün bittiğini, kışın yaklaştığını
Yakalanmasaydık zemheriye yılından çiril böyle.

Ertuğrul TİRYAKİ

SAHİ

I.
neden karanlıkta saklanır
gecenin tüm güzelliği?

II.
siyahın hangi tonunda
arayayım seni?

III.
ellerinde kuş izleri
gözlerinde gurbetin sesi

IV.
hayallerimiz de yaşadıklarımıza
dahil mi?

KENDİNCE YİRMİ GEÇE

cam keşiğiye yüzün,
gül gibi ördüm dikenlerini,
ortaya kuyruklar çıktı.
pürüzsüz zamanlarda bekliyorum seni.

bu suskunluğu iyi tanırım,
arkanı kendinle baş başa kalmaya yasladığın anda
bir çocuk uykusunda kasılır, gözleri kayar.
"yetişin!" çığılığı, güne döndürecek sedyeyi,
anca varırsın isabetsiz bakışlarına.
açılana kadar, hava ağarır bile.

soba dumanı ve sisin vadileri tıkayıp
tepelerde, eksik kalan bir dize gibi hapsolması
kırmızı kapılar önünde ağıtlara gebe.
adrenalin, iyi bir şiir yazıcısıdır.
kelimeler tükense dahi, birkaç dakika idare eder.

ona üç var. on sıfır üç olsun.
hala erken...

21.12.2023

Zeynep N. TİRYAKİ

SEVİNÇ KUŞLARI

I.
Baharı yeşertir gibi öptüğüm ortancalar
prenseleri uyandırırduy uykularından.
Bavulumu alıp gitmişim oraya eski
İçimde kopkoyu pıtraklar
şehri
aradım.

II.
Ay bile kıskandı onu o en cennet hâliyle
Parmaklarıma yuva yaptı sevinç kuşları.
Kayıp cennetti ağzın
ışıldayan tenine dokunduğumda
anladım.

III.
Belki de ben iyi şair olamam
fakat sevmek
bana kelimeleri verir savaşın kol gezdiği karnalarda
ağardım.

IV.
Kar yağardı şehre
Islak ayak tabanlarımızla koşuştururduk
kuşlara fisıldamaya.
Aramızda çiçekler türedi sonunda
ağdım.

OLDUM Kİ YOKTUM, OLDUM Kİ VARIM, OLDUM Kİ OLMAYACAĞIM¹

Mert BAYRAM

*Cesur Politik, Biraz Romantik ve Eser Miktarda Erotik,
Çokça ve En Çok Da Felsefi Bir Gösteri: Hayatım:
Rengârenk Bir Zifiri Karanlık²*

Furkan Çirkin... Hukukçu ve felsefeci, akademisyen ve çevirmen, şair. Bunlar, onu görmemiş, onun ismini bile duymamış, bir kitabına dahi rastlamamış insanların bile fark edebileceği kimlikler, bir nevi yaka kartları. Bir de bu kimlikleri keşfetmek meselesi var: Onun şiir okuyuşunu dinlediyseniz, iyi bir hatip olduğunu da duymuşsunuzdur; yazdığı şiiri okumuşsanız da, şairliği ve hatta felsefeci ruhu belli olmuştur. Yine de tüm bunların yanında, Çirkin'in*, benim ve Varoluşçuların düşündüğü gibi insan, başkalarının veya kendisinin düşündüğü gibi değildir, neyse odur.

Kitabı baştan sona ilk okuduğumda, Herakleitos'un "Kendimi aradım."³ sözü geldi aklıma. Kitapta da hayat dolu bir kendini arayışa rastladım (Bu hayatın her zaman iyi ve güzel olması gerekmiyor. Bazen gerçekler kadar acı ve hüznü; bazen sonlu, hiçli ve ölümlü olabiliyor). Doğumundan ölümüne veya hiçliğine kadar düşünülmüş bir arayış bu. Arayıp da bulunan veya anlaşılan şey, Çirkin'in dışında değil kendisinde olan bir şey. Varlık, Çirkin'le temelleniyor çünkü her şeyin varlığı önce varlığın kendisini tahayyül edecek bilincin varlığına temelleniyor. Ben, benim için bende varım önce. Çirkin, Çirkin olmadan önce; benim varlığım onun için hiçlik, çünkü o bir hiç. Ya da tam tersi, benim 99'lu onun 92'li⁴ olduğunu düşünürsek; ben, ben olmadan önce, bana göre Çirkin bir hiç. Çünkü ben hiçim ve Çirkin'in varlık zemini bende hiç. Bu ontolojik zorunlulukları şiirlerde de görüyoruz tabii.

Çirkin'in kendisinde yani onun varoluşunun üzerine inşa edilmiş bu hayat, her ne kadar hiçliğin ve yokluğun kaçınılmazlığı farkındalığını kitap boyunca korusa da, epey dolu dolu inşa edilmiş bir hayat bu. "Ben sana inanırım senin güllüştüne /... / Ben güneşe inanırım güneşin yüzüne vuruşuna" diyor Çirkin, "Kum Kırığı Ayrılık Cam Kesiği İntihar" şiirinde. "Hafif Nemli Bir Öpüşme > İpıslak Sevişmeler" şiirine "Hafif nemli bir öpüşmeyi ıpslak sevişmelere / tercih edişim bundandır" diyerek başlıyor ve bitiriyor "İşte bu var ya bu / Bu her şeye sebep bu / -Sahi! Ne ki bu?- ". Romantik diyorum ben buna, işte asıl romantizm; kapitalin öldüremediği ve hâlâ bazı yürekli ellerde yaşayan gerçek romantizm...

Doğumun sarhoşluğundan ayılmış her yaşayan gibi, Çirkin de farkında bu hayatın geçiciliğinin ve ikisini birlikte -ölümü doğumla/yaşamla birlikte- kullanmanın şiire kattığı güçlü anlamdan uzak durmuyor. Bütün şiirlerin öncesinde yani kitabın en başında, kendinden bahsederken "Hedefsiz ve yelkensisiz bir şekilde, hiçbir rüzgârdan medet ummadan, uçsuz okyanuslarda oradan oraya savruluyor / yaşıyor / vakit geçiriyor / ve en önemlisi, tabii ki (ne yazık ki - iyi ki) ölüyor."⁵ diyor şair. Kitabın ortasından konuştuğunda, "Nihilist Beşik Nihilist Mezar" şiirinde, "Doğdum bir kere/ Yaşamaya mahkûmum artık ve ölmeye" diyor. "Yaşamadı ki! / Bir müddet ölmedi sadece** / Diyemeyeceksiniz arkamdan" diyor gur bir sesle kitabın sonlarında, "İntikamım Kendimdir" şiirinde. Ölüm, biz onu düşlediğimizde -düşünce düşünür***-, hayattan alabileceği şeyleri hatırlatıyor -yaşarken, her şeyimizi; yaşamaktan öncesine kıyasla ise hiçbir şeyimizi (hiçbir şeyimiz yok ki)- ve unuttuklarımızın farkını →

Yener ÇETİN

SESLER VE ACI

Gülerim ben, ünsüz şairler gibi
Bir yana park etmişimdir kendimi.
Bu olsa olsa gülün intikamı olur
hayattan, solup terk etmiştir
kalabalığımı, kollarından tanrının
düşürmüştür boşluğa, belki de bu
diğer atları aşması atların diğer, ben
okşayıp geçiyorken yalnızlığımı.

Durmadan gelir aklıma
Gülerim ben, suya yeni bir tat
İçtikçe içerler beni bu yüzden
Serinlik gibi içerler, ben onlara yazları
fısıldarım, kalabalık bir hüznü
Önlerine bırakırım otlar gibi.

Ellerimde pas pas, böylece
Üstünden geçerim kötü anılarımın.
Kalırım suskun ellerinde
Yaşamamın, derin bir sessizlik
İlk bir liman, en çok yorgunluk
Yaşarım kanında ben onların.
Gözyaşlarıma girer olur olmadık hepsi
Bir yerde düşlerimi denize serer

Gülerim ben, yine de gülerim
Kalmak için aklında hüznümlerimin.

---

kazandırıyor henüz vakit varken. Ve Kleinbaum'un Ölü Ozanlar Demeği kitabındaki şu satırları anımsıyorum: "Vakit varken tomurcukları topla, zaman hâlâ uçup gidiyor ve bugün güllümseyen bu çiçek yarın ölüyor olabilir."

---

*Çirkin'in kitaptaki ilk şiir olan "Müzedde Varoluşçu Bir Kuşadam Olarak: Ben" şiirinde de dediği gibi.

**Muzaffer Serkan Aydın. Kitapta da nicelerinden alıntı yapıp belirtiliyor. "O da şöyle diyor" türü kopyala yapıştır olarak değil, alıntıda hissi veya düşünceyi paylaşarak bunu yapıyor Çirkin.

***Dücanecüendioğlu: "Düşünce dile gelmekle düşünmenin konusu olmaktan çıkar, düşlemenin konusu haline gelir. Kimse düşünceyi çıplak hâliyle temaşa etmez; o yabancıların arasında çıplak dolaşmaz; sözcüklerle örtünür; bunu kendisinden istifade edilmesi için yapar..."
<https://ducanecondioglusimurggrubu.blogspot.com/2013/06/dusun-ce-duslenir.html?m=1>

¹Furkan Çirkin, *Hayatım: Rengârenk Bir Zifiri Karanlık*, Plütön Yayın, 1. Baskı: 2022, İstanbul; Nihilist Beşik Nihilist Mezar şiiri, s. 30

²Furkan Çirkin, *a.g.e.*; 64 Sayfa.

³Herakleitos, Diels, Fr. 101.

⁴<https://me-qr.com/ujtj63> ("Hayatım: Rengârenk Bir Zifiri Karanlık"taki QR kod.)

⁵Furkan Çirkin, *a.g.e.*, s. 4.

MARAŞ DEPREMİ VESİLESİYLE

VI.

İlk kamaşma yiten bir şey midir zamanla
Yitebilir mi dinin ve cevherin neşesi fasılalarla
Oysa özün ve dinin çağı kesintisizdir
Güzellik kaynağı göstermek için gelir daima

Kalabalık ve yoğunluk berraklığı aldı
Aklın sabahına giden yol kapandı
Hayattan toprağa doğru gidişe bir bakın:
Erenlerin kabristanlarına nasıl da
Promosyon ihtiyaçları gömülüyor her defasında

Din kitaba toplanmış sağlama alınmış
Dışındaki her şey bozulabilir, önemi yok nasılsa
Toprağın geleceğini doldurmuş para
Olmayıversin varsın toprakta nurdan bir gururda

Sahabemin masum cemali diyebilir miydik Maraş'a
Sanmıyorum
Yıkılarak gelen bir yenilik vardı
bozularak kible ama
Yenilik neden bir kuşağı telef etmeden gelmezdi
Bu duygu benim kuşağıma işlemiş yasa

Hamurdan töreye
Çamurdan tüzeğe
Değildi ama son gördüğümde
Gelirken göğün maviliği banknot renginde
Paranın kuru tozu dalgalanırken şehrin üstünde
Değildi insanın kalbi insanın mektebi bile

Ölmeden önce çıkan iç
Çevreyi bir hayli soğutmuştu
Bazen böyle anlarda biri olmak yaramaz dünyaya
İşte o vakitlerden bir vakit sanırım, ben 43 yaşında
Dünyanın en güzel şeyi Maraş'ta bile hiç kimse
Rızık mucizevi bir şeydir de ne
Yeryüzüne maliyeci olarak bakanların
Makamına çıkınca göğe yükselmiş hissi veren liderlerin
devrinde

İster insan oysa geçmişin kiblesi sürsün gelecekte
Oysa kibleyi sürdüren şeydir ölü, mezarda bile

**

İlk kamaşma yiten bir şeye dönüşmüş zamanla
Bu yeni gelişi görmüştüm o vakitler ana caddede
Sevadı azam'ın başka başlayan devrini de
Örneğin yüksek giy yüksek iç yüksek ye
Hırsızlıktan ilham alan bir zenginlikle
Doğadan çalmak diye de bir şey var evrende →

TEKÂMÜL

tekâmül ettim
mecbur kaldım buna
saçlarımın rengi açıldı, soldu yastıklarda
her yerimi sıcaklar bastı / ayak bileklerim hariç
en ağır yorganı örttüm ölüm uykularıma

tekâmül ettim
bir efkâr-ı mütemadi geldi, delirdim
ayırmsadım özgünlüktü delilik
sakinledim caygınca

tekâmül ettim
yastaydım yine de *ça va bien!* dedim
yollar sağalttı -bildiğiniz şu arabaların geçtiği-
terapötikti

tekâmül ettim
ruhen öldürmenin de cinayet sayılmasına
hükmettim
sırtındaki bıçakları aldım, biledim teker teker

tekâmül ettim
evrimim değildi, uçmaktan korkmadım
heceledim in- şî - ra - hı
gökyüzüydü çilehane
hiçbir şeyim yoktu / türbülans hariç

Bir daha olmadı şehrim bana Adem'in evinde kalmışım
gibi
Kalbimle bakarken geçmişin silindiği toprağa
Bir daha böyle dönemedim saf olmam gereken mahall'e
Ve hiç girmedim dünyada Şems Döviz Bürosu denen yere
Ve sadece çıkışımı sevdim ana caddenin
Ve gezerken de hep ufka baktım görünmek için benzerime

Zelzelenin bugün bilmem kaçınıcı günü
Aynı yerleri bir kez daha izliyorum
Hayal görünce de böyle olurum:
Böyle anlarda özlediğim bir şey; ama kimse değil.
Dağlara doğru yasaların serinliği. Yürüyerek yalınayak.
Bahşedenin vizyonu. Doğanın ruhu.
Gökyüzü görmek istermiş gibi beni.
Doğanın çağrısı ne kadar da duru, değil mi?

Böyle anlarda
Çiğnenmiş toprağın üstünde bir bulut
Yükseliyor yine yukarı doğru
Paranın koyu tininden çıkan ruhum ferahlaması aynı
Ölenlerle birlik

Tatile gidiyormuş gibi

*

Son nesilde yoktu sahibemin Furkan cemali

Hasan VAROL

Çok uzaklara gitmeden çocukluk yıllarımızı anımsayalım. Aslında o yıllarda dinlediklerimiz, okuduklarımız bizi şiire hazırlamaktadır.

“Eeeee e e...uyu yavrım ninni, e e e e!” Yine “Bir varmış bir yokmuş. Evvel zaman içinde kalbur saman içinde...” , “Masal masal maliki yıldız saydım on iki, on ikinin yarısı, tilki çakal derisi...” Bir mani: “Ey benim bahtiyarım / Gönlümiün tahtı yarım / Yüzünde göz izi var / Sana kim baktı yarım” Bir duada ya da beddua: “Yazın ak, yüreğin pak olsun.” , “Boynuna boz ip çözüle” , “Beşikte gör, eşikte görme”, “Ovaya git sel alsın, tepeye git yel alsın” gibi. Yine bilmecelede; “Alaca mezer / dünyayı gezer”, “Yazı yazar katip değil / Semeri var merkep değil.” Deyim ve Atasözlerinde: “Dokuz doğurmak”, “Bizim hamım (gelin) bizden kaçar; tutar ele, başın açar”, “Bacak kadar boyu var; türlü türlü huyu var”, “Yaza çıkarttık danayı, beğenmez oldu anayı”. Türkülerde: “Bozburum’un öte yüzü ey ha / alabula geyik izi ey ha!”

Şiiri düzyazıdan ayıran, dilde uyak, ses yinelemeleri, ölçü, ritm gibi öğeler değil, anlamdır. Düzyazı anlam üzerine kuruludur. Şiirin olmazsa olmazı olan bazı değerleri vardır ki, eskiden beri uyak, biçim, ritim gibi bunlar konuşma dilinde günlük de kullanılır. Şiirin, vazgeçilmez olan uyak, ritmden zorunlu olmadıkça ayrılmadığını, bunlara ihtiyaç duyduğunu görürüz. Şiirde bunlardan yararlanılarak bir müzikalite sağlanmış olur. “Musiki her şeyden önce musiki” der ya hani şair. Galiba bize bunu anımsatıyor. Şiirin, bunlardan yararlanmayan örnekleri de vardır elbette, ama uyak şiirin akılda kalmasını, akıcılığını, etkili bir söylemi, içeriğe uygun bir sesi okura duyurur. Önemlidir!

Şiir her zaman çocukluğumuzdan bu yana, bizde dilimizin oluşturduğu bir birikim, çokça da folklorik öğelerden beslenmiş için bunlar bizi şiir yazmaya yatkın kılar ve hazırlar. Kendiliğinden bir şiirsel kulak oluşturur.

Yukarıdaki örneklerde öne çıkan, içeriği çarpıcı kılan, çokça sestir. Dikkatle inceleyiniz, ses çok önemlidir. Tekerleme, mani, bilmece, deyim, atasözü gibi ürünlerle yetiştiğimiz için kulağımız buradaki sesi arar. Sanki uyak doğuştan bildiğimiz bir şeydir. Türküler için de söyleyebiliriz aynı şeyi, bir bilme, alışma, kulağın onu araması şiir kulağı yaratmıştır bizde. Bu birikim ve duyuş, işte şiirde hazır kullanılabilir. Kalıp-lar, benzetmeler, ses yinelemeleri, ritim gibi temel öğeler şiir için geçmişimizden bize kulakla gelmiş bir besindir. “Masal masal maliki, yıldız saydım on iki...” bu akıcı söylem, bize şiir için kullanılacak bir kalıptır, sestir. “Aşkın aldı benden beni” bu söyleyiş bizim yeni söyleyeceğimize giydirdiğimiz bir elbisedir. Bu uyum sözü güçlü kılar, duyuş şiire evrilir.

Şiir her zaman dilin belli yönlerinden ve olanaklarından yararlanır; dilin gücünü anlam ve sesin sınırlarını zorlar. Yetenekli yeni şairler böylece var olan beğeniden farklı yeni bir beğeni ortaya koyar. Dil üzerindeki bu çalışma önce yadırgansa da sonradan kabul görür. Garip, İkinci Yeni akımlarını böyle değerlendirmek gerek.

Şiir, günlük konuşma dilinden beslenir. Konuşma dilindeki doğal, rahat, zorlamalardan uzak bir söyleyiş, okuyan ve dinleyeni etkiler, sarsar, söylenenin daha bir içten algılanmasını duyulmasını ve anlamlandırılmasını sağlar. İnsanda karşılığı olan her alışılmamış bağdaştırmayı şiirde kullanabiliriz. Önce yadırgansa da sonradan alışma, zihinsel

GÜLÜN BELLEĞİ SİLİNDİ

Sırtımda kanlı bir gece
Kılıçlarını temizliyor cellatlar
Kimseler takdis etmiyor beni
Piç kalıyorum, saçlarımda rutubetli bir ağıt.

Yüzümde ayak izleri aynaların
Annem, korkusu Meryem’in.

Herkes suspus
Kimse söylemiyor göğe yükseldiğini İsa’nın
Oysa çarmıh sadece pişmanlığı hatalarımızın.
Ağrıyan dualarını üfleme sür ruhuna
Çünkü suç ortağın on iki havarinin.

Aşk kuşkuya gelmez, تنها bir tereddüttür iman
Gerçeğin sözü bize yadigar Yuhanna’dan
Delil getirme boşuna
Gemide değil artık Mesih
Gülün belleği silindi
Kelime’yi telkin etmiyor hiçbir kılavuz
Her yanımız fire, her tarafımız buz.

aramalar okunanı çağrışımlarla anlamlandırır. Yeni bir beğeni zamanla kendini kabul ettirir. Bu yeninin yerleşmesinde yine şiirsel kulak eskiden, şiir adına oluşmuş tüm birikimden yararlanır, şairi güçlü kılar.

Şiir, tek tek yazılır ve sonra şairince bazen bir tema bütünlüğü bazen yazılış tarihi vs bir yöntemle bir araya getirilir. Yazarken zaten anadilimizin temel kurallarına uyararak yazarsınız. Bazen anadilimizin sözcükleri ve kuralları yetmez sizin söylemek istediğinizde, o zaman dilde sapmalar ve dilde yeni olan aranıp bulunur şairce benimsenir. “Tanrı” sözcüğü yetmemiş ki, Fazıl Hüsnü Dağlarca’ya “utanrı” demiş. Yine “güvercin” yetmemiş Cemal Süreya şaire gene “üvercinka” sözcüğünü bulmuş. Bunlar dili bozmak değildir; şiir için gerekli olanı aramak, bulmaktır. Şiir bir beğeni ile yazılır, o beğeni de zamanla değişir. Şair yeniyi arayıp bulurken de şiirsel kulaktan yararlanır.

Şiir kendisidir, sözcüklerin şairce dizimi ile bir elektrik akımı geçer dizeden ve her okur kendince bir etki, duyum alır ondan, okur dizeye çağrışım yükler, anlamlandırır. Düzyazı ise herkesin normalde aynı anlamı yakaladığı metinlerdir. Şiir ise, ayrı çağrışımlara, anlamlara götürür okuru. Bunda okurun şiir birikimi, yaşantı farklılığı da önemlidir.

Şiir için çok ötelere gitmeden söyleyelim: Yunus Emre “Türkçenin süt dişleri”dir, Tevfik Fikret, Yahya Kemal, Ahmet Haşim, Nâzım Hikmet, Garip, İkinci Yeni şairleri günümüz şiirinin geçmişi. Yine her ulus Dünya şiirinin mirasçısıdır. Deryadil Karacaoğlan’ı, Köroğlu, Pir Sultan Abdal’ı vd unutmayalım.

“Yüce dağların başında / Salkım salkım olan Bulut / Saçın çözüp benim için / Yaşın yaşın ağlar mısın” diyen bir Yunus Emre. “Güvercin dolu avlular” diyen bir Orhan Veli; “Sevsem öldürürler / Sevsem öldüm!” diyen bir Karacaoğlan çok ama çok önemlidir Türkçemizde.

Peria KAYRA

GÖZ DEĞMEMİŞ BİR ADA

Göz değmemiş bir ada, bakire bir dağ ya da
Vardır bulsak, gitssek ya; yer kalmadı burada
Lekesiz yeni dünya yetiştirsek orada

Hayali cihana bedel; gerçeğe can borçsa da

Ahmet YILMAZ

SESSİZ BİR TAŞ

Çamaşır ipinin mutlulukla açıklanamaz bağı
Gergin düz satıhta bir Sophia Loren
Aşk dedikleri mendil yere düşmeden
Bir papatya gül gibi kokmadığında suçlanacaktır
Acıların kayıpları akrabadır uzaktan

Komşunun komşuyla sınıdığı günler yakın
Komşunun komşuya ne ettiği cennet suali
Gün gün kesiyor rüzgârını sevgili tanışmaların
Balkonda duruşlar şirsiz oturuşlar
Her kadın biraz çobandır huysuz kıskançlığının

Orada kim istemezdi sessiz bir taş
Oyuk ağaç da makbuldü dikenli tel de
Çerçevede biraz katlanılır hüznü bir hayvan
Olmasaydı tüylü gürültülü yapışkan
Çoğalmasa evi duvar yapan bencil yanları
Ama bir kedi köpeğin bile anne olmakla
Yani bir hayat doğurmakla ölümle pazarlık yaparak
Yani bir iken beş altı diye sayılmakla
Bir şey çıkarıp kendi varoluşundan
Bir şey değiştirmekle tekrarlanan boşlukta, akışkan
huzursuzlukta
Geceleyin bir yürüyüşle nükseden ağrı, dolaşp sokak sokak
dünyayı
Başkalarınca aşılmayacak dağı

Saçlarını tararken bir Sophia Loren
Genç kızdı kadını acı verirken sürgün
Yazı atlattı aynadan geçen kirazın tadı
Kaldı başına buruk deli rüyalarda şen
Kaldı adsız kahramanlarıyla yalnız
Büyüktü ulaşılmazdı kirpikleri oynarken

Gülsüm IŞILDAR

AH ŞU ŞAİRLER

Dille seviştiğini anlatmasa bu kırık gaga
Sonsuzluğa söylenmiş her söz
Kalmıyor ki sonsuzda
Bağışladım baş ağrımı
Koca bir kalp çizdim üstüne
Keşke adı aşk olmasa...

Nasıl kovsam fırtınayı rüzgârı
Üstü açık kalmış bir rüyayım
Tutulmuş her yanım,
Dünyaya sataşmanın vebaliyle
Soluklandığım her daldan
Bir yaprak basıyorum kalbime...

Gerçeğin mahcup kıyılarında renk körü
Şiirin kabuğunda kuluçkayım,
Söyleyin durmayın hadi
Yaşarken herkese çiğnetmedim mi cesedimi?

Taşları tükenmiş evlerde
Sözcük inşa etmek,
Günahlar sarkıtmak kör kuyuya,
Edindikçe fakirleşenler
Mülkiyet insanın sığılığında...

Bir kuş bile sığdıramayanlar gölgesine
Dağlar kiminle konuşur bulutlar olmasa,
Yeryüzü nereye gider
Karıncalar ne yer ne içer
Eski sevgilinin ahi
Yenisinin günahı...

Yorgunum bulutları omuzumda taşımaktan
Bu kırık gagayla dünya yumurtasını kırmaktan,
Hafif kambur duruşum bu yüzden
Şairlerin dolaştığı o bahçede
Hiç hükmüm olmadı ki...

Umut TEMÜR

GÖNÜL BOŞLUĞU

Bir yerde yaşadktan sonra
Beton bile bir parça götürüyorken
Zaman içinde karşı pencerenin perdesizliği
Göğüs kafesinde bir yer diye anladığım
Gönül boşluğumun tarifini cisimleştirdi

Aralık 2023

Ersan Kaan ERÇELİK

Gerçekten öz bir sesi ve içeriği var Burak Tokcan şiirlerinin. Öyle bir işçilik ki fazla sözcük bulamadığımız gibi, başlıkla verdiği temanın dışına da çok taşmıyor, savrulmuyor. Derinlemesine şiirler. Her dizeye uzun uzun çalışılmış, şiirler demlemeye bırakılmış. Zaten ilk kitabı *Sesim Kan Kaybediyor* (2008) ile arasında onca sene olması da bunu gösteriyor.

Anlatırken hiç acelesi yok Tokcan'ın, önemli olan sade bir işçilik olduğu kadar yan anlamların da zenginliği. Böylece çok katlı, zengin okumalı bir şiir koyuyor ortaya.

Kitap iki bölümden oluşuyor. Tüm şiir isimleri ise tek sözcükten oluşuyor. Sadelik ve tema vurgusu burada da dikkat çekiyor. Şair, yazar hocamız sayın Ahmet Özer'e adanan kitabın ilk bölümü Kar Boşluğu. Taş adlı şiirde şöyle diyor:

*yürüdük
dağın rüyasına
kıvrılıp da geçti ay ışığı
yaramızdan
yanıyor sesi ormanın
topla taşlarını yalnızlığın
kimi özlediysen çiçektir*

Buradan bakınca Uzak Doğu şiirlerini de hatırlatan doğa ve sadelik, ince bir imge işçiliğiyle birleşiyor. Üstelik Japon haikularını andıran bir güzellik var Burak Tokcan'ın şiirlerinde. Her şeyiyle derli toplu, titiz, düzenli bir çalışmanın şiirleri.

"Yüzün/ aynasıdır hayatın" dediği *Kırılğan Yüzlfer Albümü*'nde, *uykudan bir gemiye" bindiriyor bizleri, "günlerin soluğuna", "omzunda kar boşluğu", "bir gölün kış dinginliğine" çalışıyor.

Uyumak, uyanış, farkına varmak, çocuklar, çocukluk kadar fark ettirmek de has şairlerin işidir. İşte Tokcan'ın kullandığı bu imgeler de okuyucuda farkındalıklara neden oluyor; her ne kadar özne çoğu zaman geride, adeta bir bilim insanı gibi gözleyen, tarafsız konumunda olsa da, okuru bu gözleme davet ediyor:

*yay
bırakır kalbini boşluğa
sayfasız bir defterin
ilk şiiri
sesten doğduk
sakin bir uçurumdan
kimdik / uyandıığımızda*

Yılların Tozu adlı ikinci bölümde de, birinci bölümdeki çocuk ve çocukluk, baba ve anne imgeleri karşılıyor bizi. Geçmişe bakarken yine dikkatli, sesini yükseltmeden, usulca yapıyor yapacağını:

*kullanmadığım sözleri
astım dallarına akşamın
oyladı yerinden
bir anının çivisi
bekliyorum
üflersin diye
içimde biriken tozları*

SEVGİLİYE

ben sana hep kırıklarımınla dönüyorum
nefsim kırığıyla kalbim kırığı, âh
'bir oyun'a kandım aldandım eğlenceye
sana koca koca yaralarımınla geliyorum
çünkü cahilim kendime zalimim ben
sen hep oradasın ey sevgili biliyorum

ne mutlu ki unutulmuş birisi değilim
içimde daha akasya kokusu var, içimde
kimse bana sevgiliden daha yakın değil
ben unuttum da o hiç unutmadı beni
sevgili benim ama sevgili benden fazlası
hâlâ utanıyor, yüzüm kızarıyor hâlâ

kim benden daha iyi ki ölümü unuttu mu
işte benim durumum bu unutmaldandı
kim eksik yanımı bilir sevgiliden başka
kim açık tutardı hep 'gel kapısı'nı bana
onun için yerle gök arasında dedimdi
ben unuttum da o hiç unutmadı beni

o hep öncelikle benim kalbime bakar
kimseyi istemez sevgilim kıskançtır
benimle başkaları arasına perde koyar da
her şeye o'nu gösteren ayna gibi bakarım
öyleyse bu övülen kıymetli bir koruma
içimde sevgili mühürlü kimseyimdir

artık anlamsız şeylerden yüz çeviririm
kalbimi evi edinmiş o ki bir lütuf bana
eşyanın aşığı direnmesine de şaşarım
içimde 'bilinmek' isteyen bir sevgili
o'na dönmek o'ndan öğrenmek isterim
o'nun razı olmayacağı bütün her şeyi

yapılması övülmüşü yaparak yar olmak
bu, 'ben'siz aşkın yolundaki işaretli
tabii ki nefsin hakkı var, öteye ertelerim
bakışımı aşkının yaratıcısına çeviren
kalbim, sevgilinin elinde bulduğudur
her şeye o'nu gösteren ayna gibi bakarım.

Günümüzde çoğunlukla karalanan, çalçene bir şiirin çok uzağında, az, öz, sadelikten, söze ve anlama uzun uzun çalışmaktan yana şiirler bunlar. Maalesef toplumumuzda tevazu yüceltilmiyor. Bu şiirleri okuyarak Tokcan'ın dünyasına usulca girin, siz de arınacaksınız.

*Burak Tokcan, *Kırılğan Yüzler Albümü*, 2021, Klaros Yayınları

UÇLARIM SİVRİ

Sıska çocuk,
kollarında damarları neredeyse patlayacak,
12'sinden beri OSB'de
12'sinden beri dünün aynısını yaşar, Dilovası'nda
gazın ve metalin solunan ağırlığı,
yüzü kirli bir tuval, göz yaşlarından...
Diline ağır oturmuş
soruyorum,
söylemiyor.

Sıska çocuk,
hüngür hüngür makine sesini bastırır her seferinde.
Vücudu küçük elleri büyük, paslı
ekmeği kavradı mı izi çıkar üstünde, tadı bilindik
ve yüzüne yine büyük gelmiş sigarası.
Az gördük ya
iyi bir haber aldı mı seker bantlarda
soluğu genişler, yüzü güler
kötü haber aldı mı hüngür hüngür makine sesi.
Hüngür hüngür makine sesi,
haklı bir savaşın nedeni.

Sütünde kanser tespit edilmiş bu sefer de ablasının,
yeğenini emzirirmiş.

Sıska çocuk,
belgeselde balinanın karnında balık,
haberi yok yüzdüğü suyun onu öğüttüğünden
haberi yok sabahtan.
Sabah kalkmazsan
dünya makineleriyle aç kalır sıska çocuk.
Biz dünya değil miyiz
sabah kalkarız ve doymayız.
Doynamadığımız şu dünyayı
doyurmak için kalktığın
soğuk sabahları örgütle sıska çocuk!

Patron
kanı sana ter edindiriyor,
uçlarını sivrilt!

Ürettiğin ipi kendine sarıyor,
tabancanı temizle!

Sana kendini zehirlettiriyor,
sabahını örgütle!

Sabahını örgütle!

ANNEM

Anne diyorum
Anne
Ne tuhaf bir duygu yatağın toplanması
Masada eksilen tabak sandalye
Yeşil hırkanı hâlâ saklar ablam
Bir duvar var sadece artan bir karanlık
Yıkılıp gitti anılar bir sabah evle birlikte
Sesim kuş kanatlarının üzerine düşüyor
Bir gülü öpüyorum ellerindir diye
Ağaç kadar yalnız kimse yoktur sanırdım
Dağlar çıkıp yürüse yerinden
Nafile
“Annen gitti. Kimsen yok”

Anne diyorum
Anne
Geceyi saydım gündüzü unutturdun
Hiç pişmanlığın da olmadı
Sen babamın babam senin kalen
Bütün sokakları bölsem ölüme yakın yerde
Bütün istasyonları geçsem
Gülsem çocukların yüzüne
İyiyim desem şu güven duygusundan çıkıp
Yeni rüyalarla uyansam
Nafile
“Annen gitti. Kimsen yok”

Anne diyorum
Anne
Nasıl anlatılır bir kadının aşktan öldüğü
Avucunun sıcaklığı soğuk bakışları
Uzaktan geçen trenler neyi taşır
Aklımda hiçbir şehir adı adres yok
Kalbim durmadan aynı türküyü söylüyor
Yalandır yasının bittiği lambaları yaktığım
Kalktım yıkadım bir akşam saçlarımı
Kırmızı elbisemi giyindim
Aynada göz göze geldim kendimle
Bir daha sevdim babamı
Nafile
“Annen gitti. Kimsen yok”

FOTOĞRAF

Herkesler beni aldı duvarına astı
Bense parça parça eksildim
solduğum yerlerden

Osman Serhat ERKEKLİ

İsmet Tokgöz'ü Derinlik Yayınevi'nde Necati Tosuner benimle tanıştırdı. 80'li yılların başıydı. Aynı günlerde "*Bir Kadırga İçin Yaz Resmi*" adlı hikâye kitabı Mehmet Taner'in Tan Yayınevi'nden çıktı. O kitabı çok beğenmişim. Yeniden yayımlanması lazım. Daha sonra kendisi gibi Mülkiyeli olan Tuncer Uçarol'un önermesiyle bizim o günlerde devam ettiğimiz Kadıköy Panorama Kiraathanesine gelmeye başladı. İlhami Bekir, Fazıl Hüsnü, Sabahattin Kudret, Cemal Süreya ve gençler... Hemen her gün toplanıyorduk. Bir süne sonra ayağı kesildi. İş hayatı öyle gerektirdi. Sigorta sektöründe yüksek görevlerde bulundu. 2000 başlarından Kâmil Eşfak Berki yeniden buluşturdu bizi. Yeniden yakınlaştık.

1948 doğumlu İsmet Tokgöz, 60 kuşağından bir yazar olarak 1970 başından itibaren "*Ulus Sanat Sayfası, Soyut, Dost, Oluşum, Kitaplık, Varlık, Bursa'da Yaşam*" dergilerinde göründü. Bilge Karasu'dan başka olarak Enis Batur ve Oğuz Demiralp ile dostlukları olmuş. Memleketi Bursa ile alakalı bazı yazı ve hikâyelerini Kırmızı Kedi Yayınevi'nden "*Bursa Yazıları*" adlı kitapta toplamış ve çok beğenilmiştir. Aynı günlerde Kenan Yücel'in *Ve Yayınevi'nden Arkadaş Z. Özger için "Arkadaşım Zekâi (Çoklar Sokağında Bir Yalnız)"* adlı bir anı ve eleştirel inceleme kitabı daha çıktı. Şimdi Boşnak kökeni hasebiyle Bosna hakkında bir kitap üzerine çalışıyor. Bitirmek üzere. Kendisiyle kafeteryalarda görüşüyorduk. Eşim Sevil Avşar ile birlikte artık arada bir evimizde ağırliyoruz.

*

İsmet Ağabey ile İstanbul Kadıköy'de, daha çok Barış Manço Kültür Merkezi adlı belediye mekânında buluştuk. Bir kez oradan kalkıp Bahariye'de Arkadaş Zekâi Özger için tasarlanan bir kahvede oturduk. Arkadaş'ın şiirleri ve resimleri vardı duvarlarda. Orada bir fotoğraf çektiğimizi hatırlıyorum. Başka da fotoğraf yok. Enver Ercan "*İnsanlık Hali*" adlı kitabımı çıkarıp dergisi "*Yasakmeyve*"nin bir sayısını bana ayırdığında Enver'in yayınevine, Yeldeğirmeni'ne gitmiştik. Hatta galiba Arkadaş Cafe'de oturduğumuz gün, Ceyhun Erim'i o tanıştırdı. Üçümüz çok oturduk, Ceyhun'un Bursa'dan İstanbul'a geldiği zamanlar. Ben ciğerlerimden ötürü pek yürüyemez olunca mahallede buluşmaya başladık. Kendisini doktorum şair Barbaros İrdelmen ile tanıştırdım. Barbaros Bey onun da doktoru oldu. Kendisi Kıbrıs gazisidir. Gaziliğinden ötürü bazı hastanelerde ücretsiz tedavi hakkı var. Uzun yıllar bekâr yaşadığını sanıyorum. Otuzunu aşkın iki kızı olduğuna göre orta yaşta bir evlilik yapmış demek ki. Eşi Ayfer Hanım'la mutlu bir evliliği var. Geçenlerde bir de torun sahibi oldu. Dostluğuyla gurur duyuyorum.

17-18 Aralık 2023

ÇO(CU)KLUKLAR

1-
Uzak değildi oysa o koku
siyam kadar gözü kara
yağmur yeşili sesiyle sen de sele dur
-an sabah sus pusuna uyandığında
bak, bir pus başka pusa yolcu
bilmediğin rüzgarlarla kol kola
gülen martının kanadına

2-
Gece az önce, ha desen
aklının ucu hayal meyal rüyalar
ısrarla tükürür dilin
dimağında tutuk(lu)
şiiirler, üşüten dizeler
dur, geri gel
gün yarına yola çıktığında
her şey ısrarla muhtemel

3-
herkesin çocuk olduğu annesi vardı
rengârenk o âni hatırladığında
aklından sızan güneşe dön yüzünü
Grease sarısı hikayende
bakışların fazlasıyla şafak
fazlasıyla yakışıklı

4-
Ağır son hahar kokusu
limon kolonyasında bulantı
ıhlamlar altında
iltihaplı günden sızan eylül
hey gidi

5-
Çoktur harfsizdi kelimeler
-im iğdiş edilmiş bir alışkanlıkla
dökülüyordu prangasından
bahar dalına sinmiş yaralar
gördüm:
kuytuda gonca göl

6-
Parmaklarım dilsiz
dinimde kör
karanlık uzun sür
-ecek (bir ek)
biliyorum
el yordamı (p)azar yerinde
(çata) pat layacak bana da
Alev bir gün

Hasan ÇELİKKOL

YALNIZLIĞIM BİR ADIM EKSİLDİ, YÜRÜDÜM BİR ADIM, ÇOĞALDIM

Bir yıldız düştüğünde ben doğdum boşluktan
Rahmin duvarlarına yansıdı ilk heyecan
İlk nefes, ilk ağlama
Yaşama hoş geldim

Hiç cenin halimi düşünmedim, başladım öğrenmeye
Bilmediğim ne çok şey vardı dışarıda tanrım
Gördükçe tanıdım, tanıdıkça büyüdüm
Sevdiğim ağaçların altında kaldı çocukluğum, baktım
yukarıya artık gençtim

Sonra bir sebep oldu ikiye bölündü ay, dönmeyi bıraktı
Tuhaftı, uzun bir gecenin sonunda yerçekimsiz üç saat
sürdü yalnızlığım
Doğduğum yerde gördüm onu
Elbet anlamadım önce ne olduğunu.

Ne olduğunu anlatayım

İki göz gördüm, başka bir âlemden gelmiş olmalı
İnanmak zor sırf ona bakarak ölebilirdim
Uzattım ellerimi, sıkıca sarıldım çıplak bedenine
İçtim günahların terini

İlk aşkla ben işte böyle tanıştım
Gökyüzü büyüdü, dizelerin arkasında bir kuş yavrusu
Bütün atomlar birleşti, içinde ben cenin
Yalnızlığım bir adım eksildi, yürüdüm bir adım, çoğaldım

İlker KISA

AŞİL

Aşil'de öfke ve kalkan
Üzülürüz bu dağlarda
Öfke ve topuk
Küs kadehtir an
Eser içinde bir hava,

Dağılırız bu dağlarda.
Kargalarla kargalar da
Alay ettiler
Kavgalarda kavgalarla
Üşüyen bizdik,

De ısınırız bu dağlarda.
Ateş toplayan odunlar bizdik,

Örsün ucunda.

Aşil'de öfke ve ölüm
Bir sonsuz dirim
Değişiriz bu dağlarda
Yaylalarda yaylalarla
Horonlar bizdik.

Gülçin Yağmur AKBULUT

HÜZÜN SARMALI

İncecik
sızılarla akıyor
damarlarımdaki
ırmak
Sizi serinleten
yangındır bana
ne mümkün
gökyüzünü unutmak
Önü sıra
sürüklendiğim selde
tutduğum
dallar çürüdü
İçbükey
aynalardan bakıyorum
ömrüme kuşandığım
maskelerimle
Tenimden dökülen
su mu, gözlerim mi
hangisi gerçek
nereden bileceksiniz
Aslını unutan
çılgın bir fırtınanın
hüzünlü girdabıyım
ıssız dünyamda
Beni
tenden ibaret
sananlar eyy
uçuruma rehin olan
ruhumu göremezsiniz

Cihan EZER

BEZM-İ ELEST

savaş çocuklarına ithafen...

biz neden... biz ne zaman... biz nasıl
böyle eksik böyle sakil böyle merdivensiz

vuslat ile sürgün arasında boğula boğula
kör kuyularda nefes alıyoruz habersiz

biz kadın... biz erkek... biz pir u efrad
böyle dirim böyle süreğen böyle nisyanla

fecr-i ati ile mazi arasında ağlaya ağlaya
yaşayıp gidiyoruz gülün alından habersiz

biz tabiat... biz tarih... biz eşref-i mahlukat
böyle bezm böyle elest böyle keskin bıçakla

kedervari ağlıyoruz, insanlıktan habersiz

Filiz Kalkışım ÇOLAK

O GÜNLER

Kuşların kanatlarına sıçrayan menevişlerinin renginden geçiyor o günler...

Bir tutam İsfahan'da çırpınarak can verdiğimiz
kırpıklarımızda kırılan coşkusu
derinden çağlayışların
Kemankeş dillerin ucunda dağlanan söylemlerin çılgınlığı ah
Hillier'in saçlarından masmavi değgilerimize dağılan hüznü
sardunyalının
Koynundaki o yalın leke
İçime sancıyan gülüşlerinin sessizliği
Göğüs çatalımda delindikçe titreyen saflığı gözlerinin
Ay ışığının, suyuna köpüklenişi
Nefesine süzülüşüm çırpınışların şuramdan boşalan
saflığı
Etkinin en baskın kıpırtısında seni sevmelere yaratılan
sarsıntısı sayıklayışların

Birbirimizden kaçırdığımız bakışlarımıza yakalandığımız o
anın sarhoşluğu
Sıcağımda için için açılışlarını yalıyor
Diplerinde eteklenen inişlerin buğusunda baharlara
müjdeleniyor

Bir gövde iki can gelinciklere yırtılan şavkın ıslağından
salgılanıyor
Emziğini aradığımız ateşlerin denizinde ırmağına abanıyor
Kızılıcığında sütlendiğimiz ayazların balcığından kesiliyor

Ilık bir meltem esiyor çırılçıplak entarisinden sabahların
Üzerimizde yıldızlardan kalan son izi ince bel tütüşlerin
güneşin epifitlerinden bulaşıyor
Yansıyışlarında
gök mavisi bir umudun kızıl perçemi vuruluyor

Sere serpe kumsalların iyotsuz dalgalanışlarına verdiğimiz
yavrusu masumiyetin
kaybettiğimiz gelişlerin tomurcuğundan fıskırıyor
Konfetisi sağanaklarının ah
şeffaflığına çiselediğim uyanışların damlacığıyla
kavuşuyor
Göğüslerine döküldüğüm ağırların ağzı
Ayak uçlarına kalkmış düşünde sevdana kanatlanıyor
Uçları ürperen sızında tenin yine akşam oluyor...

Uluy Koçak GÜVENER

DUVARSIZ

ıskalanmış sanrılarınızla
gelecek zaman keşkelerinizde gömülüyüm
susmuş karanlığın unutulmuş yıldızına asılı hem de

Hasan ÜNAL

KALICI DÖVME OLDUK DÜNYANIN SIRTINDA

1.
Kaç komşumuz vardı binada
Eskiden bilmezdik.
Yeniden abat oldu depremle,
Virane olmuş komşuluklar.
2.
Kulağıma fısıldıyor
Yanımızda yorgunluktan
Uzanmış yatan,
Cehennem kokulu enkaz;
“Çıkabilecek mi adalet,
Benim altımdan ?”
3.
Enkaz altında kaldı diyor mahcubiyetle, kartım.
Şehir içi otobüse binerken.
Diyemiyor dahasını;
Kızını, karısını, oğlunu...
4.
Suskunluğumuzun üzerinde
Şaşkınlığımızın enkazı.
Cennetten bir köşe denildi
Emlak pazarında.
Kandırıldık!
Cennet denilen yer, yırtık branda.
5.
İnsanlık, cehennemin kısa özeti.
Bozduk dengesini doğanın.
Varlığımız bile zulüm!
Keşke gelip geçseydik;
Kalıcı dövme olduk
Dünyanın sırtında!

Emre EROL

Nocturnal 2

ALGI VE GERÇEĞİ

En saklı madenlerden çıkardımsa renklerini ruhumun,
Varoluşun süsleri de soyunur mu eski bir duvar boyası
gibi
Gerçeğin karşısında?
Siyah beyaz bir fotoğraf şeridi gibi uçuşan rüzgârda
Bulur muyum yüreğin duasıymışçasına sızlayan hakiki
ümidi?
Zaman sunar mı sonunda sudan bir elbiseyi vuslat
kapısında
Dokunan bir kumaşsa ömrüm yaşam tarlasında?
Okumak bile bir toplayış oysa bu saatte,
Bir çiftçinin mevsimlerde çalıştığı ekmek hasadı gibi
değil de,
Kendi mevsimince beliren çiçek imgeleri sanki;
Yazıda yazıyla beliren algı ve gerçeği,
Yazı için süregiden geniş mesai.

Ahmet Şerif DOĞAN

ALÇALAN DUVARIN ÜSTÜNDE YÜKSELEN ALÇAK BİR BAKIŞ AÇISI

Yaratım ve çamur, kire bulaşır
Çamur kimin elinde, kir kimin elinden

Sıkıntılı sorularım var, cevabı bilinen ama duyulmak
istenmeyen

Sis midir göğe yağan yağmur
Fazlalıklarımızdan mı kurtuluruz ölünce
Süleyman'ın dini nedir, cinin fitratı uymak mıdır
Akıl ziyandır kullanmak isteyene
İnan ve sorgusuz tabi ol
Bak çocuklar salıncaklara asılmış
Devlet sallıyor neşe ile
Durakta bekleyen bir son otobüs
Yolcusu tabutunu yeni çakmış

Tükenmeden yetişin beyler
Tüm fidanları komşu suluyor tohumunu attığımız
Umut göçüyor, göçük altında kalıyor direnen toprak

Mutasyona uğrayan cehalet gücünün zirvesinde
Alçalırken medeniyet yükseldiğini düşünüyor

Mehmet RAYMAN

ŞEHİR KORSANLARI

kalabalığın üstünden ışıyor
en arkada duran adamın gözleri
şehrin ayakları denizin içinde
ama bir tufan kopacak sanki
öylesine derin ki yan yollar
hiç işe yaramıyor basamaklar
ayrılan masaların güneşi

sınıfta kalan çocukların rüzgârı
bizden fazla tozu dumanı
hayatın üzerine konuşan adamları
hiç kimse görmemiş sokakta
mevsim atımı yolların rüzgârı
yerin bütün katmanlarını geçiyor
senin gördüğün kireç taşı şapka

geçen zaman içinde
bizi koymadılar bir yere
sabahı çekiyoruz kuşluk güneşine
güz katarı çocukların elleri hiç üşümesin
yine siz olun en önde salonlar
ayaklı bardak gezenleri

şehir çok yavan kalıyor
bizden önce geçmiş yağmur
kadın elleri kınalı bamyam

Köksal ERDENOĞLU

ORUÇ HOCA İÇİN

Onun içi korun
Onun için korun
Onun içinde korun
Onun için de korun

Tuğrul EDİZ

ZAMAN UÇURUMLARI

Gömleğim kolalı aydan beyaz olsun isterdi, geçmek
bilmeyen kor kırmızı
Elmalar kızarmadan odunlar hazır olsun, ispiro ocağı için
mor
Yüreği kırılrsa aynadan fazla ses çıkarır, kederini belli etmez
dudağı
Her şeyin kolay olmadığını bildiğinden ne esen yele ne
akan suya
Evi bomboş bulacağından korkmaz, yiyecek yok, adam
boyu kar
Günde iki kez geçen posta arabasının atları bugün de
gülmedi

Yapışkanı geçmez bir elin akşamları geçmez bir kasabada
çizgileri
Caddeye insem önceki zamanlarda yüzüm, eve girsem
sonraki
Kadın küpe kutusuna saklıyor büyük zamanları, büyük
aşkları
Ateş sır tuttuğu için yanıyor, kül toprağa da karışsa toprak
bilmiyor
Mor divanda düşlere daldın, merdivende solmakta acele
eden çiçeklere
Gizemli yalnızlıklardan izler taşıyor çocuk, evler güneşe
dönüyor

Tarçın kokusu rüzgâr kabuklarına geçti, aşklar yalnızlıkları
izledi
Adam günü ve geceyi yazdı, kadın aydınlık ve karanlığı
Kızgın kayalara tırmadık bir adım yaklaşamadık tepeye
Biraz olsun düşünmeden konuş, uzanıp gitmekte olan ne
varsa
Odun yetişmiyor ama ateşin bir işe yaradığı yok, çırallar
yalan
Göz yaşını sildiğin mendil asla kurumuyor, bir an kesildi
nefesiniz

Biz seninle beraber unutulduk, küçücük kaldı bulutlar,
susamıyoruz bile
Acıları konuşan dilin yası bize kalıyor, güneş geceye
sürgün
Göz yaşını dalgalarını bekliyor, deniz sakin, mor anafora
çekiliyor adam
Kalbi uyuyor insanın, denize karşı sokaklarda, aşkın kalesi
düşüyor
Teras katında divan önlerini yıkıyor kadın, dönüp
kalbindeki şehirleri yıkıyor
Hep bir yol ayrılır da sana gelirim, sahne kurulur sen
gelirsin diye beklerim

Hüseyin ALEMDAR

NARKOZ

*Ah! Son aşka Demir Gül dedim,
ölmedim--*

Gıyaben tanıştırdığım hayat
gıybeten tanıştığım aşk
öldürecek beni
bıçak istemem yarama

Gökte yapıp yere indirdiğim şehri
içimin taşlarından inşa etsem de
Mardin bile diyemedim kendi doğuma
doğdum büyüdüm öldüm üç cümle

Sözde yedi çeşit gül var bahçemde
buna rağmen ağrıdı saçlarım ve kalbim
her gün şiir der kelepçeler beni nikâhlı meleğim
yok yok! merhem istemem yarama

Ben ki hüseyin'den çok alemdar
yurduma gitsem şimdi araklı bile tanımaz beni
son çare: son aşka demir gül dedim
onunla öldüm demin!

Yokilçe Gebze, 9 Aralık 2023

Orhan EMRE

SİYAH

siyahtı her şey: cesedin, ruhuma kırgın
bunu biliyorum, etek siyahtı kör kaldın

haklı şüphe, sonsuz ayrılık
beyaz bembeyaz bir limandı saçların
henüz yaşım yaşıma değmemişti
eşarp siyahtı

venk'te eğilen rüzgâr gibiydik
uyurken ya uyanamazsan diye etime batan gözlerim
dolup dolup saklanıyordu ormanlardan

seni çok dövdüler o köyde
unutulan annen gibiydim
ağzımda verem: her şafakta sancı ile yakılan ateş

yarım kollu tişört siyahtı...

Fuat ÇİFTÇİ

ÇÖMLEK KILÇIKLARI

ağacın göçüğüne arzu fideliği eritmişler,
köksüz ve huzursuz mutfak kaşıklarını...

köpüğü çiçeklendiriyor anlık esmerliği!

çömlek kılçıklarından leke kaplamalı
yadigâr ahşaplardı *eskinin* kırıkları...

sığ kâse: sevişmenin geç vakitleri!

muammalar kolyesi babasızlığın yırtılan yarası;
dilenmek sarsıldığında, özlem, bükülü rüya...

şarabın yüreğine çıkılır mı şimşeklerle?

varoluş çehresinden körelttiğim çaresizlik
dallarından fıskırıyor bekleyiş çiçekleri...

huzursuzluk nefsinden ölü diş konçertosu!

yaşam, mucize embriyosuysa cinnet,
hasret yolunun ipi... kaburgası, boğulur
arayışlar kesiginde...

hürmetten döşenmiş damarlarından
savunmaya geçiyor donmuş nehir.

Hasan Hüseyin ÖZBUNAR

YILKI ATI

Ben yorgun bir devdim
Kalbimin en ücra köşesinde seni sevdim
Devirler yılki atı
Demir atan yıldızlar

siyahı hükümsüz kıldı

Ben bir masalı yaşadım
birin yoku, ikinin varı

Zamanı evveliyata peşkeş çekti tanrı

Yayın Yönetmeni : Ramis Dara

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü : Halim Çiftçi (Ömerbey Mah. Ş. K. Ahmet. Sok.
Fidan Apt. B. Blok. Kat: 2, D: 5- MUDANYA)

Yazışma ve posta kargo adresi : PK 68 16361 Ulucami - BURSA

E- Posta : akatalpa@hotmail.com

Yayın Türü : Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 - 7685

İsteyen herkes akatalpa sitesinden kâğıt çıkışı alabilir.

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özcebe ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi
Akatalpa (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının başışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının katkılarıyla yayımlanmaktadır.